

економічну ситуацію у країні, а й підвищити інвестиційну привабливість сільського господарства.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24 червня 2004 року № 1877-IV.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2010 р. N 794 «Про затвердження Порядку використання коштів передбачених у державному бюджеті для здійснення фінансової підтримки підприємств АПК через механізм здешевлення кредитів».

3. Постанова КМУ від 25 серпня 2004 р. № 1102 «Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету для надання підтримки фермерським господарствам».

УДК 33

Леонов Д. А.

*к.е.н., проф., професор кафедри фінансів
ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана»*

Коба С. С.

*к.е.н., доцент кафедри фондового ринку та корпоративного управління
Українського інституту розвитку фондового ринку*

Стабілізація солідарних складової пенсійної системи України

Високі стандарти соціальної захищеності громадян є сьогодні невід'ємною частиною суспільного життя сучасних розвинутих країн. Чільне місце в цьому належить пенсійному забезпеченню. Незважаючи на суперечливість та залежність від багатьох нерегульованих чинників, основу пенсійних систем в таких країнах складає загальнодержавний солідарний рівень, який гарантує отримання пенсії всім верствам населення.

В Україні сьогодні на тлі загальної економічної кризи остаточно проявилася криза й національної пенсійної системи. Протягом багатьох років власні надходження Пенсійного фонду України (ПФУ) є недостатніми для виплати пенсій. Хоча, ПФУ є позабюджетним фондом, значна частина його видатків хронічно покривається за рахунок ресурсів Державного бюджету України. Більше ніж 33% доходів ПФУ за 2014 рік були надходженнями з Державного бюджету України [1]. Слід зазначити, що середній показник фінансування з державного бюджету пенсійних виплат для країн, що входять в Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) становить 16,6%. [2] Найбільший цей показник в Італії – 29,8% і в Польщі – 26,4%.

Держава протягом багатьох років намагалася покращити ситуацію з доходною частиною ПФУ запроваджуючи спеціальні збори на деякі види господарських операцій. Вони отримали назву «збір на обов'язкове пенсійне страхування» та надходять не в Державний бюджет, а безпосередньо до ПФУ. Цей вид надходження, хоч і зараховується до власних надходжень ПФУ, але не є соціальним збором в класичному його розумінні. Фактично це приховані податки, а саме додаткові податки з продажу нерухомості, автомобілів, ювелірних виробів, послуг мобільного зв'язку, з операцій купівлі-продажу іноземної валюти. Слід визнати, що реально ці податки не пов'язані з реформуванням пенсійної системи, а фактично демонструють нездатність держави змінити існуючі підходи до функціонування її солідарного рівня. Отже, якщо до запланованих Законом про Державний бюджет України видатків Пенсійного фонду додати кошти, що одержано від оподаткування інших операцій юридичних і фізичних осіб, отримуємо понад 40% надходжень до Пенсійного фонду України які не є пенсійними внесками. Наразі структура доходів Пенсійного фонду України остаточно відірвалася від тенденцій ринка праці, які свідчать що співвідношення платників пенсійних внесків та пенсіонерів вже перетнуло межу 1:1 та далі буде лише погіршуватися.

В той же час, пенсійна система в Україні поглинає значну частину вартості ВВП. В Європейських країнах в середньому пенсійні витрати становлять 10,2% від ВВП [3], найбільший цей показник у Італії – 14%. А в Україні за 2013 рік цей показник становив понад 17,2% від ВВП. Єдиний вихід для приведення цього показника у відповідність до світової практики – це створити умови для зростання ВВП, тим більше, що за показником ВВП на душу населення Україна ще в 2009 році була на 91 місці в світі, а в 2014 році опустилися аж на 112[4].

Таким чином, з метою покращення фінансового стану ПФУ і керуючись останніми тенденціями реформування пенсійних систем в країнах ЄС, необхідно кардинально реформувати солідарну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Для осіб які лише починають свою трудову діяльність держава повинна, як задекларовано в Конституції України, гарантувати соціальний захист у старості на рівні не нижчому, ніж прожитковий рівень на відповідний рік [5]. Пенсія з солідарної системи повинна включати складову, яка залежатиме від величини сплачених протягом трудового життя внесків.

З метою збільшення надходжень від єдиного внеску та остаточної персоніфікації пенсійних прав пропонуємо повністю відмовитись від нарахувань на заробітну плату та перейти на систему відрахувань із заробітної плати самої фізичної особи. До мінімального страхового внеску, пропонуємо додати обов'язкову складову, яку розраховувати як мінімальний відсоток від заробітної плати, а також добровільну складову, як збільшений відсоток від заробітної плати. Вважаємо доцільним обмежити рівень заробітної плати, з якої нараховуються внески до солідарної пенсійної системи 10-ма розмірами мінімальних заробітних плат. Таким чином ми зможемо захистити платників від їх безмірної довіри в здатність держави забезпечити високі пенсії. Таким чином, відпрацювавши передбачену законом кількість років, що зараховуються до страхового стажу, при досягненні пенсійного віку особа отримає право на пенсію, розмір якої залежатиме як від її заробітної плати, так і від обраної відсоткової ставки, за якою сплачувалися внески. Якщо у особи не вистачатиме років страхового стажу, пропонуємо розмір пенсії розраховувати як мінімальну пенсію за віком плюс розраховану за понижуючою шкалою трудову пенсію, причому сумарний розмір такої пенсії не повинен бути менший, ніж прожитковий мінімум для непрацездатної особи. В той же час, особа повинна мати право доплатити внески за невідпрацьовані роки страхового стажу і отримувати пенсію з солідарної системи в повному розмірі.

З метою зменшення навантаження на бюджет необхідно реформувати правила нарахування спеціальних пенсій. Загальнообов'язкова пенсія має бути справедливою і солідарною. Особливих прав на отримання збільшеної пенсії не повинно бути. Підвищені професійні пенсії, пов'язані зі шкідливими умовами праці повинні фінансуватися роботодавцями шляхом внесків на індивідуальні пенсійні рахунки таких працівників в недержавних пенсійних фондах.

Слід остаточно визнати, що накопичення заощаджень для достатку в старості це відповідальність самої особи та її роботодавців, а державна пенсія забезпечує лише мінімальний дохід. В той же час, завдання держави - створити необхідні правові умови для безперебійного функціонування недержавного рівня пенсійної системи і забезпечити нагляд за діяльністю недержавних пенсійних фондів та інших фінансових інститутів, які пропонують послуги накопичення пенсійних заощаджень для фізичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Пенсійний фонд України. Офіційний Веб-сайт.- [електронний ресурс]- Режим доступу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/category?cat_id=95533
2. Pensions at a Glance 2013. OECD and G20 indicators. OECD Publishing. - [електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.oecd.org/pensions/public-pensions/OECDPensionsAtAGlance2013.pdf>
3. Pension systems in the EU – contingent liabilities and assets in the public and private sector - [електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201111/20111121ATT32055/20111121ATT32055EN.pdf>
4. List of sovereign states in Europe by GDP (nominal) per capita.- [електронний ресурс]- Режим доступу: [http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_sovereign_states_in_Europe_by_GDP_\(nominal\)_per_capita](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_sovereign_states_in_Europe_by_GDP_(nominal)_per_capita)
5. Конституція України. - [електронний ресурс]- Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

УДК336.274/.275:061.1ЄС

Максименко А.В.

*к.е.н., доцент кафедри міжнародного обліку і аудиту
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»*

Диспозиційні параметри державного боргу країн ЄС

В умовах турбулентності глобалізаціїпоглиблення інтеграції країн набирає все більших обертів. Ці процеси стосуються всіх сфер діяльності економічних агентів, в тому числі і ринків капіталів, де відбувається залучення фінансових ресурсів для забезпечення фінансування внутрішніх потреб держави. Серйозну небезпеку для стабільності світової економіки становлять високий рівень державної заборгованості та бюджетних дефіцитів, нестійкість банківської системи, зменшення економічного зростання країн ЄС.

Як свідчать дані, останнім часом найбільш гостро кризові явища, пов'язані із незадовільною борговою політикою, що простежуються у країнах ЄС. На рис.1 наведені дані про розмір державного боргу в країнах Єврозони в 2011-2013 рр.